

Bodemkwaliteit op zandgrond

Resultaten en ervaringen NKG eerste jaar 2011

Borkel & Schaft, 14 december 2011, Janjo de Haan

WAGENINGEN UR
For quality of life

Inhoud presentatie

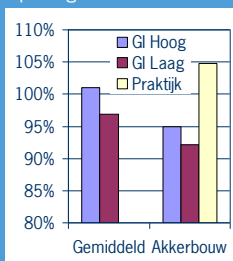
1. Aanleiding project en visie op bodembeheer
2. Opzet project
3. Resultaten eerste jaar
4. Vervolg

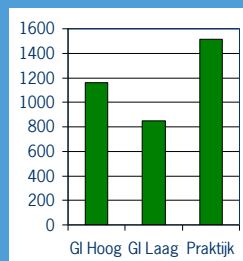
WAGENINGEN UR
For quality of life

Nutriënten Waterproof: opbrengsten

Opbrengst t.o.v. streven

Saldo akkerbouw (€)

WAGENINGEN UR
For quality of life

Nutriënten Waterproof: wel/geen org. stof

WAGENINGEN UR
For quality of life

Hoe verder

- 2 oplossingsrichtingen:
- Duurzaam bodembeheer
 - Voor extensievere bouwplannen
 - Teelt de grond uit
 - Voor intensieve tuinbouwgewassen in de vollegrond

WAGENINGEN UR
For quality of life

Visie en uitgangspunten

WAGENINGEN UR
For quality of life

Maatregelen en belangrijke onderzoeksvragen

- Grondbewerking
 - Mogelijkheden minder intensieve grondbewerking
- Organische stofbeheer
 - Hoeveel organische stof aanvoeren
 - Welke organische stof aanvoeren
- Vruchtwisseling
 - Slimmer maken vruchtwisseling
 - Inpassing groenbemesters en "rustgewassen"
- Aanvullende maatregelen

Minder intensieve grondbewerking

- Vermeende voordelen
 - Lager brandstofverbruik
 - Minder afbraak organische stof
 - Meer bodemleven
 - Beter watervasthoudend vermogen
 - Hogere stikstofefficiëntie
 - Minder broeikasgasemissie
- Vermeende nadelen
 - Lastigere onkruidbestrijding (BIO)
 - Maken van goed zaai/plantbed

Opzet project

- Doel project
- Afbakening
- Vruchtwisseling
- Opzet systemen
- Metingen

Doel

Ontwikkelen en toetsen van maatregelen en bedrijfssystemen voor een duurzaam bodembeheer op zandgrond

- Grondbewerking
 - Ontwikkeling niet-kerende grondbewerking voor zandgronden
 - Vergelijking met ploegen
- Organische stof
 - Vergelijking van diverse organische stof aanvoerstrategieën

Afbakening

- Bodem integraal beschouwen
 - Chemisch, fysisch, biologisch
- Beoordelen in context van gehele bedrijfssysteem
 - Duurzaamheid – Multi-target
- Akkerbouw, vollegrondsgroenten en voedergewassen
- Aansluiting op regionale problematiek
- Gangbaar en biologisch
- Wetenschappelijk verantwoorde opzet
- Gebruik makende van bedrijfssystemen Vredepeel

Vruchtwisseling

- GA
-
- Diverse typen gewassen
 - Akkerbouw, groenten, voedergewassen
 - Maai- en rooivruchten
 - Gevoeligheid aaltjes en bodemziekten
 - Volledige vruchtwisseling
 - Maximale inzet groenbemesters (verantwoord)
- BIO
-

Proefopzet perceel gangbaar

Drijfmest Ploegen								
Drijfmest Niet-kerende grondbewerking	compost		compost		compost		compost	
Mineralenconcentraat Ploegen								
Mineralenconcentraat Niet-kerende grondbewerking								

2 percelen

Metingen

- 2011, 2014, 2017 bodem-meting meetpercelen
 - C en N mineralisatie
 - Aaltjesgemeenschappen
 - Biomassa schimmels, aaltjes, bacteriën
 - Dichtheid, poriënvolume
 - Indringingsweerstand
 - Waterdoorlatendheid
 - Beworteling, profielkuil
- Alle jaren beperkte metingen van
 - Opbrengsten
 - Stikstofdynamiek
 - Plantparasitaire aaltjes
 - Bodemvruchtbaarheid
- Metingen overige effecten wanneer budget
 - Uitspoeling
 - Broeikasgasemissies

3. Resultaten

- Ervaringen NKG
- Opbrengsten 2011
- Voorbeelden
 - Aardappel
 - Suikerbiet
 - Mais

Ervaringen NKG 2011 Algemeen

- Niet-kerend fijner zaaibed, ploegen grovere kluiten
- Meer problemen met stuiven
- Droogte in voorjaar gaf droger zaaibed NKG
- Geen last van onkruiden bij NKG in voorjaar
- Wegwerken groenbemesters/gewasresten NKG lastiger
- Gangbaar geen echte knelpunten

NKG Ploegen

Ervaringen NKG 2011 BIO

- Organische mest NKG niet goed ondergewerkt
 - Kort frezen in aardappel
- Wegwerken gras en luzerne stoppels NKG
 - Problemen met mechanische onkruidbestrijding erwten, peen, prei (onkruidpollen bij eggen)
- Onkruidbestrijding NKG peen zeer lastig
 - 300 uur/ha handwerk

Inwerken prei en grasklaver

Aardappel Teelt

- Voorvrucht suikerbiet
- 21-3 Mestvarkensdrijfmest 30 ton – Fertraat 1
- 29-3 Ploegen – Evers vaste tand**
- 6-4 Poten (Fontane)
- 27-4 Aanaarden
- 28-4 Chemische onkruidbestrijding (Boxer+Sencor)
- 11-5 Opkomst
- Mei-juni Beregening 25-30 mm
- 14-9 Oogst

Geen verschil in stand tussen NKG en Ploegen

Aardappel BIO Teelt

- Voorvrucht zomergerst + Japanse haver
- 17-3 Runderdrijfmest 20t
- 18-3 Vaste mest 27 ton
- 21-3 Frezen
- 21-3 Ploegen – vaste tand**
- 29-3 Rotorkoepel zaaibedbereiding
- 30-3 Poten (agria)
- 9-4, 11-4 Eggen
- 23-4 Visgraat
- 27-4 Opkomst
- 10-5 Aanaarden

Nachtvorst begin mei gaf meer schade bij NKG door koudere rug
Schade groeide er uit

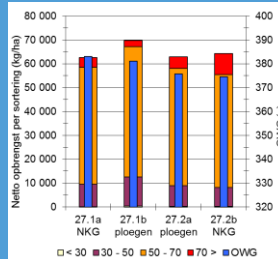

Nachtvorstschade Aardappel BIO

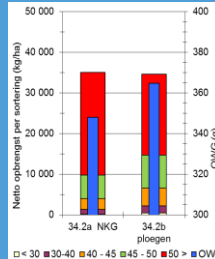

Aardappel opbrengsten

Gangbaar

BIO

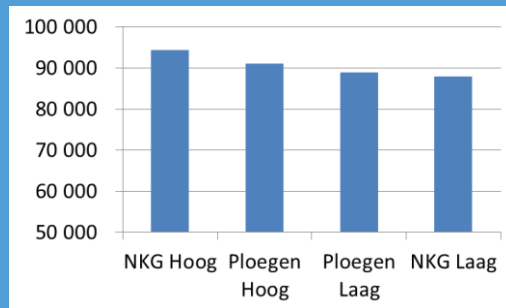
Suikerbiet Teelt

- Voorvrucht snijmais
- 11-3 Veertand
- 21-3 Mestvarkensdrijfmest 30 ton – Fertraat 1
- 24-3 Ploegen + stuifdek zaaien – Evers vaste tand**
- 25-3 Zaaien (Solano) NKG – 100 per gezaaid
- 6-4 Opkomst
- Apr-mei 5x Chemische onkruidbestrijding
- 23-5 Beregening 25-30 mm
- 27-8 Bladschimmels
- 21-9 Oogst

Geen verschil in stand tussen NKG en Ploegen

Suikerbieten opbrengst

Snijmais Teelt

- Voorvrucht zomergerst
- 6-4 Runderdrijfmest – Fertraat
- **26-4 Ploegen – vaste tand**
- 28-4 Zaaïen (Torres)
- 9-5 Opkomst
- 25-5, 23-6 Chemische onkruidbestrijding
- 4-6, 5-7 Beregening
- 9-10 Oogst

Weggroei NKG iets minder

Snijmais BIO Teelt

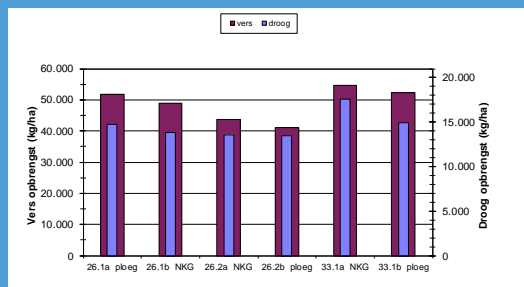
- Voorvrucht prei
- 19-3 Vaste mest 27 t
- 21-4 Runderdrijfmest 22 t
- **26-4 Ploegen – vaste tand**
- 2-5 Zaaïen (Ronaldino)
- 12-5 Opkomst
- 6-5 – 28-5 eggen
- 1-6, 10-6 schoffelvingerwieden
- 20-6 aanarend schoffelen
- 14-10 Oogst

Weggroei NKG iets minder
Vraatschade kraaien

Snijmais opbrengsten

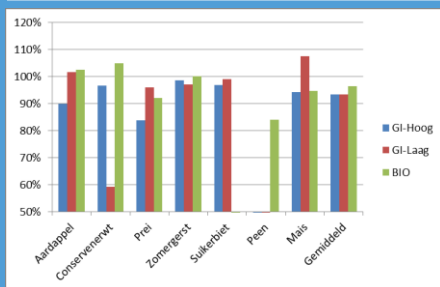
Opbrengsten 2011

	GI-Hoog		GI-Laaag		BIO	
	ploegen	NKG	ploegen	NKG	ploegen	NKG
Aardappel	69	62	63	64	34	35
Conservenerwt	5.9	5.7	6.6	3.9	4.1	4.3
Prei	35	30	26	25	37	34
Zomergerst	6.8	6.7	6.7	6.5	3.9	3.9
Suikerbiet	94	91	89	88	-	-
Peen	-	-	-	-	62	52
Mais	52	49	41	44	55	52

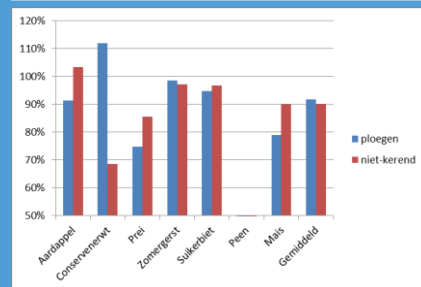
Relatieve opbrengsten 2011 NKG – ploegen

ploegen = 100%

Relatieve opbrengst 2011 GI-Laaag – GI-Hoog

GI-Hoog = 100%

4. Vervolg

- Voortzetting proef
- Inzet VSS voor oppervlakkige onkruidbestrijding
 - na stoppelbewerking
 - voor zaaibedbereiding
- Maaimeststoffen bio?
- Onkruidbestrijding peen bio?
- Tijdig inwerken groenbemesters
 - Nu al groenbemesters geklefeld

Bedankt voor uw aandacht

Organische stof strategieën

	kg EOS/ha
▪ Gangbaar	
• Mineralenconcentraten + kunstmest	900
• Drijfmest + kunstmest	1500
• Mineralenconcentraten + compost + kunstmest	2800
• Drijfmest + compost + kunstmest	3200
▪ Biologisch	
• Vaste mest + drijfmest + vinasse kali	3200
• Vaste mest + drijfmest + compost + vinasse kali	4900
▪ Compost objecten op 2 percelen	

Opbrengsten 2011

